



ROHVET

Märts 2024



JUHTKIRI

Tere, kallid lugejad!

Käes ongi kevad! Aitab miinuskraadidest ja D-vitamiini puudusest. Ilmad lähevad soojaks, päike paistab ja tuju on hea. Aga kas ilmad ikka lähevad soojaks ja kas tuju ikka läheb heaks? Seda saad teada meie ilmaennustajalt Ronjalt ja tulevikuennustajalt Taro-Karolt. Kuid nagu Te hästi teate, siis see ei ole kõik. Juttu tuleb veel paljust. Meie leht on kursis nii koolitegemistega, Eestimaaga kui ka mõne kaugema riigiga ;). Eks sa pead vist lugema hakkama, kui sa tahad kõigest sellest teada saada.

Kõike võrratut ja fantastilist kevade algust!

Peatoimetaja

Luule-Mari Meriste

Sisukord

Kevade alguse märgid.....	lk 2
Käsitsi kirjutamise peen kunst vanasti.....	lk 3–4
Kristjan Jaak Petersoni sünnipäev.....	lk 4–5
Tunne oma õpetajat - Silvi Sökk.....	lk 6–10
Proovime nuudleid!.....	lk 10–12
Meie kooli inspireerivad õpilased.....	lk 12–13
Minu koolivaheaeg Sri Lankal.....	lk 13–16
Omaloomingunurk.....	lk 17
Märtsikuu horoskoop.....	lk 18–20

Sisu- ja peatoimetaja:

Luule-Mari Meriste (11. klass)

Keeletoimetaja:

Karmen Nõmmik (10. klass)

Kristiine Merzin (12. klass)

Küljendaja:

Berit Aren (11. klass)

Toimetus:

Karoliine Nõmmik (12. klass)

Ronja Puusepp (11. klass)

Bianca Daria Sosnovski (10. klass)

Elo-Lee Maran (9.a klass)

Robert Gross (6.b klass)

Vidrik Aleksander Hakkinen (6.b klass)

Elise-Laureen Müller (6.b klass)

Marta Prikk (6.b klass)

Juhendaja:

Õpetaja Mai Pallon

Kontakt:

IG: @katoliku_prohvet

Kevade alguse märgid

Ronja Puusepp

Kätte on jõudnud kauaoodatud kevad ikka oma tujutsevate ilmadega. Eesti vanarahva tarkused on täis huvitavaid ja sageli müstilisi teadmisi selle kohta, milline ilm meid sellel aastaajal kostitab. Ennustusi kevade kohta tehakse mõne kuu võrra varasemate ilmade ja tähtpäevade alusel. Siit artiklist leiadki huvitavaid vanarahva tarkusi kevadise ilmaennustuse kohta.

Vanarahvas uskus, et kevadet saab ennustada juba jaanuari ilmade põhjal. Kui jaanuaris on udused ilmad, siis tuleb vesine kevad. Udused ilmad ja niiskus jaanuaris võisid viidata niiskemale kevadele ning sellest ka selline uskumus. Vanarahva tarkused on tihti pärit aegadest, kui inimesed olid tugevamalt loodusega seotud ja kasutasid loodusnähtusi oma igapäevaste tegevuste ja põlluharimise planeerimise juures.

Teine suurem ennustus jaanuarikuu põhjal on, et kui jaanuaris on tuulevagased ilmad, siis on oodata head kevadet. Siinkohal võib oletada, et vanarahvas uskus sellesse, et tuulevaiksed ilmad ja selge taevas võivad viidata stabiilsematele ilmastikuoludele ning

soodsamatele tingimustele kevadiste taimede kasvuks ja õitsemiseks.

Kolmandaks usuti, et ka jaanuarikuu oleva paavlipäeva (25. jaanuar) järgi saab ennustada, milline tuleb kevad. Milline on ilm paavlipäeval, nõnda saab olema ka tulevane kevad. Selle põhjal võiks arvata, et seekordne kevad tuleb vihmane ja pilvine, kuid seda näitab juba aeg.

Järgmiseks arvati, et kui veebruaris on sula, tuleb märts külm. Lisaks oli uskumus, et külmale veebruarile järgneb külm kevad ja madisepäeval (24. veebruar) on veel pool lund taevas. Sellel aastal oli veebruar külmapoolsem ja seetõttu oleks oodata justkui külma kevadet.

Märtsikuu saab tulevast kevade ilma ennustada vanarahva sõnul kevadise pööripäeva järgi:

kui kevadisele pööripäevale langev täiskuu toob tugeva tormi, siis järgneb erakordselt kuiv kevad. Kevadine pööripäev pole veel ära olnud ja seetõttu ei saa praegu täpselt öelda, milline kevad võiks selle ennustuse põhjal tulla.

Käsitsi kirjutamise peen kunst vanasti

Karmen Nõmmik

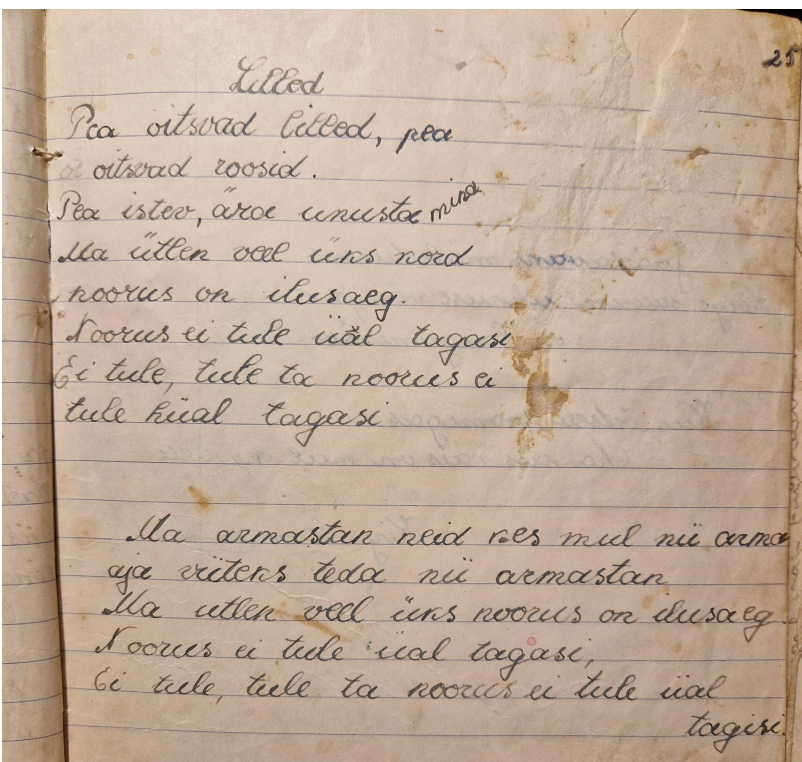
Tänapäeva mitmekesisel maailmas on igalühel kujunenud välja omaenda viis, kuidas kirjutada. Kõigi käekirjast saab leida eripärasid, mis annavad sellele just kirjutaja näo. 11. märtsil said meie õpilased ka teistele oma kaunist käekirja näidata, osaledes selleks mõeldud konkursil. See paneb aga mõtlema, kas on alati olnud käekirja stiilivalik nii vaba ning kuidas üldse kirjutamisreeglid ajas muutunud on.

Rääkides oma vanaisaga, sain ma teada, et kui tema koolis käis, siis esimeses klassis kirjutati ikka harilikult pliiaatsiga nagu praegugi. Hiljem aga vahetati pliiaats sulle vastu, millel oli metallist vahetatav sulg otsas. Sellega tehtud kirjutisi nimetati paiskirjaks. Vanaisa mälestustes on see, et sulge pidi iga paari sõna järel kastma laua sees olevasse tindipotti. Laud oli kahele inimesele ja samuti ka üks tindipott. Kui mõelda, et tänapäeval saavad pastakad küll tühjaks ja neid tuleb aeg-ajalt vahetada, siis ikkagi peavad need üsna kaua vastu ning ei kujutaks väga ette, et tinti oleks vaja juba ühe lause jaoks mitu korda võtta. Just selle pärast oli minu vanaisa koos poistega

sullepeale täienduse leiutanud: sulle tagaosale keerutati peenikesest vasktraadist spiraal, sest sinna mahtus rohkem tinti ja sai kauem kirjutada. Täitesullepead olid sel ajal olemas küll, kuid neid ei lubatud koolis kasutada.

Minu vanaisal on veel alles kaks tavalist sullepead koos sullega ja paar täitesullepeadki. Lisaks neile olid tal kunagi kolme-, nelja- või isegi seitsmevärvilised pastakad, aga need ei ole kahjuks säilinud.

Rääkides rohkem käekirjast, oli tol ajal kaldkirja nõue, mis pidi mu vanaisa mäletamist mööda 70 kraadi paremale viltu olema. Algselt olid vihikud vastavate abijoontega: kolm tükki vasakult paremale tähe õige kõrguse jaoks ja viltused vertikaalsed jooned sellise vahega, et kahe joone vahele mahtus üks täht. Kui kirjutamine juba paremini välja tuli, oli ka vihikutes kaldjooni vähem. Vanemates klassides kirjutati ikkagi tavalisse joonelisse vihikusse.



Vanaisa vihikust ei ole pilti, aga siin on
näha paiskirja hoopis tema ema vihikus
(1938)

Kristjan Jaak Petersoni sünnipäev

Ronja Puusepp

Esimest korda peeti emakeelepäeva 1966. aastal. Selle tähtpäeva idee autoriks on Sonda kooli õpetaja Meinhard Laks (1922–2008), kes juba 1995. aastal hakkas koguma toetusallkirju meie emakeele kaitseks. Ametlikult kuulutas riigikogu emakeelepäeva riiklikuks tähtpäevaks 1999. aastal. 14. märts valiti emakeelepäevaks

Mis aga vasakukäelistest sai? Kas tint laiali ei läinud? Tuleb välja, et kui keegi ka vasakukäeline oli, siis kirjutama sunniti ikka parema käega. Vanaisa vend oli olnud väike poiss, kui talle õpetati, kumb on parem ja kumb vasak käsi. Tema tõstnud siis püsti oma vasaku käe ja öelnud: "Aga minul on see käsi parem." Töö juures eelistab ta siiani vasakut kätt, aga kirjutama õppis paremaga.

Võrreldes tolleaegseid reegleid praegustega, olid nõuded kirjutamise osas ikka karmimad küll. Samuti on huvitav ette kujutada, kuidas tänavusel ajal sullepeaga kirjandit või kontrolltööd kirjutada oleks. Kas õpilased tuleksid toime?

eesti esimese kirjaniku Kristian Jaak Petersoni sünnipäeva järgi (14. märts 1801–4. august 1822). Lisaks on saanud alates 2008. aastast traditsiooniks kirjutada emakeelepäeval e-etteütlust.

Petersoni isa oli Viljandimaalt Karula vallast pärit kirikuteener. Peterson õppis aastatel

1815–1818 Riia kubermangugümnaasiumis ning 1819–20 Tartu ülikoolis, algul usu-, siis filosoofiateaduskonnas, seejärel oli Riias keeleõpetaja. Põhiliselt tegeles ta keeleteaduslike artiklite kirjutamisega ja tõlkimisega. Peterson hakkas juba gümnaasiumis kirjutama luuletusi ja proosamõtisklusi (päevaraamatut).

Ise nimetas ta ennast maarahva lauljaks, hindas kirjanduse rahvuslikku omapära ja pidas võimalikuks algupärase eesti kirjanduse loomist.

Kahjuks Petersoni looming tema eluajal ei ilmunud. Luuletuste käsikirjad leidis 1901. aastal Õpetatud Eesti Seltsi arhiivist Villem Reiman; tema kirjanikusuuruse tõstis ausse Gustav Suits.

Tähelepanuväärseks võib veel pidada seda, et Peterson, kes elas vaid 21 aastat, oskas

vähemalt 16 keelt, kuid kirjutamiseks valis ta just eesti keele, mida 19. sajandi algul kutsuti lihtsalt maakeeleks. Petersoni oodist "Kuu" pärineb teadagi tuntud mõte, mida on ikka ja jälle tsiteeritud:



Kas siis selle maa keel
laulu tuules ei või
taevani tõustes üles
igavikku omale otsida?

Tunne oma õpetajat - Silvi Sokk

Marta Prikk

Oled sa kunagi tahtnud oma õpetajatega paremini tuttavaks saada? Või vahel mõelnud, kelleks nad tahtsid väiksena saada? Või kui kaua nad üldse meie koolis töötanud on? Kui jah, siis õnneks on sul nüüd see võimalus. Küsimustele vastab eesti keele ja kirjanduse õpetaja ja Agathe maja õppejuht Silvi Sokk.

Kelleks sa tahtsid väiksena saada?

Tegelikult ma tahtsin õpetajaks saada. Nii palju, kui ma ennast mäletan, ja nii kaua, kui ma tean, olen tahtnud kogu aeg õpetajaks saada, juba koolis ja lapsena. Nii et mul mingeid muid erialasid nii väga nagu ei olnudki, mille peale ma oleks mõelnud.

Mitu aastat sa oled siin koolis töötanud?

Siin koolis... Kool sai hiljuti kolmekümneks ja ma tulin siia, kui see oli vaid aastane, nii et ma arvan, et 29 või 28 aastat.

Kas sa mäletad oma esimest tööpäeva siin koolis?

Kusjuures ma väga ei mäleta, sellepärast et ma tulin siia tööle siis, kui oli veel suvi. Ma tulin seda õppeaastat ette valmistama, tegin

õppematerjale. Meil ei olnud mingisuguseid õpikuid ega mitte midagi siin koolis. Kõik materjalid valmistasid õpetajad ise ette. Siis ma hakkasingi neid tegema ja kuidas mul see esimene koolipäev päris oli, ma ausalt öeldes kuidagi nagu ei mäletagi. Aga no ju see ikka tavaline lastega koolipäev oli. Mingit sellist suurt aktust või suurt asja ei toimunud, sest kui ma siia kooli tulin, siis õppis siin ainult 20 õpilast. Esimesel septembril tulid juurde need 20 õpilast, keda mina hakkasin õpetama, nii et kui minust sai õpetaja, siis oli siin koolis esimesel septembril kokku umbes 40 õpilast. Ja väga erakordne asi on see, et kui ma siia kooli tulin, siis kuskil mujal arvuteid üldse ei olnudki, aga siin koolis olid ja õpetajad said neid kasutada. Siis ei osanud ma näiteks klaviatuuri kasutada, kui ma tulin (*naerab*). Pidin alguses selle üldse esimese asjana ära õppima.

Mis sulle meie kooli juures kõige rohkem meeldib?

Võib-olla vabadus ja head suhted tegelikult. Meil on nii õpetajatel kui ka õpilastel päris palju vabadust ja ise otsustamist õppimise suhtes. See ka, et meil õpilaste ja õpetajate

TUNNE OMA ÕPETAJAT

ning ka õpetajate endi vahel head suhted. See ikka loob sellise hea meeleolu meie kooli, mis on siin vist kõige olulisem asi.

Miks sa hakkasid õpetajaks?

Ma arvan, et mul olid lihtsalt endal koolis nii head õpetajad, et nad olid mulle eeskujuks. Mul oli hästi tore eesti keele õpetaja ja algklasside õpetaja ning gümnaasiumis meeldis mulle ajalooõpetaja. Võib-olla sellepärast. Nad lihtsalt olid mulle väga heaks eeskujuks.

Miks sa tulid just meie kooli tööle?

See oli natuke juhuslik, sest ma töötasin Otepääl peale ülikooli lõppu, aga ma ei tahtnud Otepääle jääda. Ma tahtsin Tartusse tulla ja siis üks mu tuttav täiesti juhuslikult tänaval ütles: “Oi-oi, seal kuskil seina peal ma nägin kuulutust, et selline kool on ja otsib õpetajat.” Siis ma leidsin selle kuulutuse kuidagi üles mingi tuttava kaudu. Helistasin veel ma ei tea kuhu... Ja siis ma saatsin elus esimest korda faksiga – oli selline süsteem nagu faks – oma andmed ja saatsin ka elus esimest korda meili, sest keegi ei olnud kunagi varem minu käest ühtegi meili küsinud ning sellist meilisüsteemi, nagu praegu on, ei olnud.

Niisiis ma saatsin elus esimest korda meili, et tahan kooli kandideerida. Ja siis tulingi ja kandideerisin. Kandidaate oli päris palju, aga nad valisid ikka minu välja. Ja niimoodi ma siia

sattusingi, natuke nagu juhuslikult (*muigab*).

Kuidas olla hea õpilane?

Võib-olla ikkagi õpilane, kes arutleb, on positiivne ja aktiivne, mõtleb kaasa, on vaba, julgeb oma arvamust öelda, süveneb ja on ikkagi kohusetundlik ka. See tähendab, et teeb ära need asjad, mis on vaja teha. Õpetaja ju suunab sind ja kui sa teed ära need asjad, mida õpetaja käsib, siis peakski olema kõik hästi. Ja no see aktiivne olemine, see on ka ikka väga hea.

Mis on sinu lemmiklinn, -riik, -raamat, -söök?

Lemmiklinn on Viin. Ma olen käinud Viinis päris mitmeid kordi ja ikka ja jälle see meeldib mulle, sest see on nii ilus linn. See on siis Euroopa linnadest. Eesti linnadest meeldib mulle loomulikult Tartu ja ka Otepää, sest ma olen seal sündinud (*naerab*) ja mulle meeldib see loodus, mis seal on.

Riikidest võib-olla kõige huvitavam koht, kus ma käinud olen, on Tšiili. See oli selline huvitav ja teistmoodi. Aga võib-olla, mis mulle huvi pakub, näiteks Euroopa riikidest, on Portugal. Seal ma olen ka käinud. Ma ei ole seal küll nii palju olnud, aga tahaksin selle riigi kohta rohkem teada. Sinna tahaksin kindlasti tagasi minna.

TUNNE OMA ÕPETAJAT

Lemmikraamat, no mingit sellist raamatut ekstra ma ei oska välja tuua. Ma loen hästi palju ja kui ma olin põhikooliealine, siis mulle meeldisid väga mingid indiaanijutud ja seiklused. Mulle väga meeldisid veel ajalooteemalised raamatud. Igasugused ajalooromaanid, elulood ja sellised raamatud mulle praegu ka väga meeldivad, aga ma loen tegelikult kõike. Ma loen klassikat ja ma loen krimiromaane väga hea meelega. Võib-olla, mis ei ole väga minu teema, on fantaasiakirjandus. See ehk pole päris minu jaoks. Või mingi õudus või selline, see mulle ka väga ei meeldi. Aga teisi raamatuid ma loen igasuguseid, armastusromaane ja kõike.

Lemmiksöök on kartulisalat. See meeldib mulle väga. Ma ei tea, miks kartulisalat, see on võib-olla seotud mingisuguste lapsepõlve sünnipäevadega. Mulle väga meeldib veel šokolaad, näiteks tass kohvi ja tükk šokolaadi – imeline! (*naerab*).

Kas sul on koduloomi?

Lemmiklooma mul... mul on kodus üks kala! Musta värvi suur kala akvaariumis, üksinda elab seal. Tegelikult kalad elavad mingi poolteist või kaks aastat vanaks, aga see kala on, ma arvan, et juba kuueaastane. Ta on

selline... suhteliselt kole näeb välja, selline punnis silmadega ja lehviva sabaga, aga see on praegu meie ainuke koduloom. Mul oli kunagi koer, aga teda enam ei ole. Võib-olla kui ma pensionile jään, siis ma võtan koera.

Ütle mõni tsitaat, mis sind inspireerib.

Ma mõtlesin selle peale ja mulle tegelikult meeldivad vanasõnad. Ma armastan vanasõnu, igasuguseid erinevaid vanasõnu. Eesti vanasõnad, need kuidagi kannavad mingit sellist tarkust, mis on pärit kuskilt kaugetest aegadest. Mingi selline talupojatarkus, mida on võimalik tänapäeva edasi kanda. Need kannavad selliseid huvitavaid sõnumeid, mida igal ajal saab kasutada. Näiteks õppimisega seoses on üks selline vanasõna:

“Ei ükski sünni targaks”

Ja siis teine vanasõna:

“Habe kasvab kergemini kui aru”

See lihtsalt on nii: ükskõik mis ajal, see ikkagi kehtib. Neid vanasõnu, mida ma kasutan elus kogu aeg, on päris palju ning need on päris vaimukad ja toredad.

Lõpeta lause: õnneliku elu saladus on...

... vabadus ja rõõm. Need inimesed, kes

TUNNE OMA ÕPETAJAT

mu ümber on. See, et mu perel läheks hästi. Rõõmutunne tuleb sellest, et sinu ümber on rõõmsad, toredad ja terved inimesed, nii peres kui ka tööl, igal pool. Kindlasti on tähtis ka vabadus: isikuvabadus ja mõttevabadus. See on kindlasti õnneliku elu üks aluseid.

Lõpeta lause: viimati ajas mind naerma...

... tegelikult mind ajavad iga päev naerma õpilased, sest nad on väga vaimukad. Viimati ajas mind naerma üks projekt, mille tegid kuuenda klassi õpilased, filmiprojekt. Seal olid väga, väga toredad filmid, nii et me saime seal ikka itsitada.

Üks naljakas lugu juhtus mul veel paar päeva tagasi. Selliseid lugusid juhtub koolis kogu aeg ja see on ka üks põhjus kindlasti, miks ma olen õpetaja: kõnnin mina mööda koolimaja ja koridori peal jooksevad tunni ajal kaheksanda klassi poisid. Mina küsin: "No mis tund teil on? Mis te jooksete siin?" Nemad ütlevad: "Inglise keel on meil praegu". Mina: "Aga miks te tunnis ei ole?"

Nemad vastavad: "Õpetaja andis alla!" (*naerab*). Mingeid selliseid lauseid tekib päris palju päeva jooksul. Õpilased on väga vaimukad, sealt tuleb nalja ikka kõvasti (*muheleb rõõmsalt*).

Milline on olnud kõige meeldejäävam sündmus sinu elus?

No ma arvan, et ikkagi oma laste sündimine ja nende kujunemine. Igasuguseid häid sündmusi on nii palju.

Teine sündmus, mis toimus minu päris varases nooruses, gümnaasiumi ajal, oli Eesti taasiseseisvumine. See oli väga oluline sündmus mu elus. Mina olen elanud ju nõukaajal ja see, et Eesti vabaks sai, oli ikka väga-väga oluline.



TUNNE OMA ÕPETAJAT

Mis on sinu arvates eesti keele kõige ilusam sõna või lause?

Ma arvan, kõige ilusam sõna on “ema”.

Kui saaksid lisaks eesti keelele ükskõik millist keelt soravalt rääkida, siis mis see oleks?

Tahaksin osata itaalia keelt. Ma ei tea, miks. Mulle tundub lihtsalt, et itaalia keel on nii ilus. Ja võib-olla prantsuse keelt, aga see pole nii oluline. Itaalia keel oleks ikka tore, kuigi ma ei oska seda üldse tegelikult (*naerab*). Aga mul on veel natuke aega! Eks ma õpin, võib-olla.

Proovime kiirnuudleid!

See artikkel on mõeldud sulle, kallid õpilane, kelle dieet koosneb peamiselt koolilõunast ja kiirnuudlitest. Tõenäoliselt on sulgi oma lemmikuks kujunenud nuudlid ja teame hästi, et sellest mugavustsoonist on keeruline väljuda, et uusi maitseid proovida. Seega tegime seda sinu eest. Igatüks meist võttis kaasa oma lemmikud nuudlid, et keegi teine saaks neid hinnata. Äkki kõnetab mõni nuudlike sind ning leiad endas ka julguse neid proovida.

Karmen (Sun Yan — krõbeda pardi maitsega): maitsetud, kuigi lisain terve paki maitseainet. Samas, lubatud pardimaitset on veidi tunda. Nuudlite tekstuur meeldib, aga maitset pole. Kõhtu ei saa pakist täis.

Hinne: 2/5



DEGUSTEERIMINE

Robert (Thai Choice – Tom Yum): Kaasasolnud vürtsipastat lisasin ainult veerandi ja nüüd tunnengi rohkem vürtsi kui maitset. Väga natukene maitseb lubatud laimi moodi.



Hinne:
3/5

Berit (Oyakata – Chicken Teriyaki): olen maitsest päris üllatunud. Oyakata nuudlid mulle muidu ei maitse, aga siin tehislukku maitset pole.



Hinne:
4/5

Eliise (Oyakata – Chicken Ramen): puljong maitseb hästi.



Hinne:
4/5

Luule (Reeva, endine Rollton – kanamaitseline): kuidagi nostalgiline ja maitseb nagu see, mida ma väiksenä söin. Puljong maitseb hästi — on küll kanane.



Hinne:
3,5/5



Hinne:
2/5

Marta (Rimi Smart – kanamaitseline):

täiesti maitsetud. Maitseb nagu Rimi Smart võiks maitsta. Enam ei sööks.

Meie kooli inspireerivad õpilased

Elise-Laureen Müller

Marta Andersen

Mitu aastat oled sa võrkpalliga tegelema?

Viis.

Kust sul tuli mõte hakata võrkpalliga tegelema?

Minu õde mängis ja siis ma hakkasin ka mängima.

Mis on sinu kõige meeldejäavam sündmus võrkpalli mängides?

Siis, kui me saime Eesti meistriks.

Kui vana sa olid, kui hakkasid võrkpalliga tegelema?

(Pikk mõttepaus) Seitse... kuus, ei, seitse.

Umbes mitu mängu oled sa oma tiimiga võitnud?

(Pikk mõttepaus) Noh, viie aasta peale kokku... ma ei tea, vabandust.

Kas sa oled väljaspool Eestit ka võistelnud?

Jah, Soomes.

Kuhu riiki sa tahaksid võistleva minna?

Kreekasse või Horvaatiasse.

Mis tunde sulle võrkpalli võistlused tekitavad?

Põnevustunde.

Mida soovitaksid inimesele, kes tahab võrkpalliga tegeleda?

(Pikk mõttepaus) Ole järjepidev!

Minu koolivaheaeg Sri Lankal

Bianca Daria Sosnovski

Koolivaheajal oli mul suurepärane võimalus reisida ja pärast 14-tunnist lennukisõitu olin lõpuks jõudnud Sri Lankale. Lennuk maandus Mattala rahvusvahelises lennujaamas ja niipea kui välja jõudsin, tabas mind niiske ja soe õhk. Üheksast seal veedetud päevast tegin kaks täispäevast reisi, mis viisid mind kõige olulisematesse ja põnevamatesse kohtadesse selles saareriigis.

Esimene koht, mida külastasin, oli iidne Sigiriya kaljukindlus, mis on UNESCO maailmapärandite nimekirjas. See on üks paremini säilinud iidse linnaplaneerimise näiteid. Kindluse varemed asuvad mäetipul ning seda ümbritsevad aiad ja basseinid. Soovitan seda külastada varahommikul, kui päike pole veel tõusnud ja kui pole palju rahvast. Mäest üles ronimine ei olnud kindlasti kerge, kuid see oli seda väärt, kuna sealsed vaated, freskod ja arhitektuur on väga ilusad.



KULTUUR



Dambulla tempel on Sri Lanka suurim ja kõige paremini säilinud koobastemplite kompleks, mis on ka UNESCO maailmapärandite nimekirjas. Templisse jõudmiseks peab ronima mööda järske treppe mäest üles ja kõndides tuleb vältida ahve, sest nad võivad olla väga ettearvamatud. Nagu kõigis Sri Lanka budistlikes templites peate ka Dambulla

templis enne sisenemist jalatsid ära võtma ning katma põlved ja õlad, nii et ma soovitaksin teil kaasa võtta õlasalli. Küllastajatele on avatud viis koobast, kus on vapustavad ja kaunilt säilinud seinamaalingud ning Buddha ja mõne Sri Lanka kuninga kujud.



KULTUUR

Kuna Sri Lanka on tuntud kvaliteetse tee poolest, külastasin New Giragama Tee Tehast, mis on üks tuntumaid teeistandusi. Giidid räägivad ekskursiooni ajal Tseiloni tee ajaloo ja ringi jalutades näete tee valmistamise protsessi alates sorteerimisest kuni jahvatamise, kuivatamise ja pakkimiseni. Olin üllatunud, kui sain teada,

et kõik teesordid (must, roheline, valge, oolong) pärinevad ühest taimest, kuid tee maitsete ja sortide erinevus sõltub lehtede korjamise ajast ja töötlemisest. Pärast ekskursiooni pakutakse tassike teed *kithul jaggery*'ga, mis on palmimahlast valmistatud looduslik magusaine.



Üheksa kaarega sild on viadukti sild, mis on üks parimaid näiteid koloniaalajastu raudtee-ehitusest Sri Lankal. Sillale saamiseks võite rentida tuk-tuki, mis viib teid mäest alla, või võite teha pikema tiiru ning kõndida kaks kilomeetrit läbi džungli. Silda ümbritseb lopsakas mets ja mäed ning kui õigel ajal külastada, võite näha rongi üle silla sõitmas.



KULTUUR



Külastasin ka Ranweli vürtsikasvandust, et õppida tundma erinevaid vürtse ja taimi, mida kasutatakse toiduvalmistamisel ja traditsioonilises meditsiinis. Ekskursioon algas jalutuskäiguga aedades ning giid tutvustas erinevaid maitseaineid, nagu kurkum, vanill, kardemon, ingver ja muskaatpähkel. Olenevalt aastaajast pakutakse teile külastades kas kuuma kakaod või aias kasvatatud vürtsiteed.

10. klassi stiiliakrobaatika ehk Gastronoomilised kirjeldused esimesest koolipäevast gümnaasiumis.

- *Esimene päev oli nagu tšillipipar silmas – tahtis nutma ajada. Katrin kui soe piparmünditee vihmasel päeval või kui magus maasikas suvepäeval tegi tuju heaks. Ajalugu venis nagu lõpmata pikad spagetid. Päev kestis sama kaua kui Mäki järjekord.* (Merrileen, Mette Marii, Iris, Meribel)

- *Oli üks hapult hirmus hommik. Uues koolis kohtusin uute magusate inimestega, kellega sõprussuhted hakkasid kohe küpsema. Meie vürtsikas ajalooõpetaja oli paras pähkel meie mahlakate ajude jaoks. Oodates maasikapunast bussi, rääkisime klassikaaslastega juba tee, mis oli päeva lõpuks kirss tordil.* (Karmen, Katariina, Mia-Lotta)

- *Magus uus algus ootas ees. Värske uue klassi aroom viis meelet tsitruselise suve mälestused. Juba esimene tund osutus parajaks pähklis. Tunded ja mõtted keesid üle ning õpetajad praadisid meid.* (Sofia, Sandra-Elisa, Annabret, Maria Helena)

12. klassi õpilased tegid kirjanduses RAFT-kirjutamist.

1. Tekst. Roll-Gregor Samsa, Auditorium-teised putukad, Formaati-kiri, Teema-identiteediotsingud

Tervist, lugupeetud liigikaaslased!

Hiljuti avastasin, et nüüdsest alates samastun teie kui teiste putukatega palju rohkem kui enne. Üksildus on tappev ja tunne lootusetu.

Kas ka teie elu muutus ühel hetkel samamoodi kui minu oma? Kas ka teie leidsite end ühel hommikul voodis lamamast, omades kuju, mis teil nüüd on? Ilmselt olen ma terve elu saanud valesti aru teie olemusest: kes olite varem ning kes olete nüüd. On võimalik, et ka teid valdasid kunagi samad inimlikud emotsioonid ja probleemid, keegi lihtsalt ei tea seda.

Kas teie olete juba harjunud selle üksilduse ja meeleheiteliga, mis teile sel saatuslikul hommikul osaks sai ning enam lahkuda ei kavatsen?

Siiralt loodan, et te ei ole unustanud seda vormi, mis teil kunagi oli, et peate end siiani hingelt inimolendiks. Kuid siiski tundub tõenäolisem, et olete juba möödaniku seljataha jätnud ja aktsepteerinud seda, kes nüüd olete. Mina seda teha ei suuda.

Teie Gregor

(Karoliine Nõmmik)

Märtsikuu horoskoop

Jäär (21. märts–20. aprill)

Märtsikuus ootab teid ees suur õnnetus. Nimelt kukub ühel ilusal päikeselisel hommikul kildudeks teie lemmiktaldrik. Vaatate meeleteiega pörandal olevaid taldrikukilde, pisar silmas. Juhtunu rikub ära kogu teie päeva. Nagu sellest ei oleks veel piisavalt, siis sama päeva õhtul nõusid pestes kasutate liiga palju jõudu ning teie lemmikkahvli üks ots paindub kõveraks. Üritate seda parandada, aga asjatult. Õnneks aga tähendab see, et saate minna uusi ja ilusamaid nõusid ostma.

Sõnn (21. aprill–20. mai)

Sel kuul teete kohutava avastuse: olete üht klassikaaslast või kolleegi vale nime järgi kutsunud. Seda mitte ainult viimasel ajal, vaid temaga esimesest kohtumisest saadik. Tõenäoliselt kuulsite tema nime valesti, kui tutvusite. Te ei suhtle just eriti palju ning sellepärast ei ole ta teile ka märkust teinud, et tema nime kogu aeg valesti ütlete. Sel kuul aga, kui olete sunnitud temaga pikemat vestlust arendama, tuleb asi päevavalgele. Piinlikkuse pärast väldite teda natukene aega, kuid lõpuks ta ikkagi andestab teile.

Kaksikud (21. mai–20. juuni)

Märtsikuu tuleb teil üprisiski rahulik. Käite palju jalutamas ning töö- ja kooliasju ei paista ka palju olevat. Ühel pärastlõunasel jalutuskäigul kohtate puude vahel nunnut oravat, kellest teil on ilmtingimata vaja pilti saada. Orav aga ei luba ennast fotografeerida ning jookseb minema. Teie, oma missioonile pühendunud, jooksete talle järgi. Lõpuks jääb orav seisma ning täpselt sel hetkel, kui võtate telefoni välja, et temast pilti teha, jookseb ta jälle minema. Tagaajamine kestab tükk aega, kuni lõpuks saate temast ühe uduse pildi. Olete jooksmisest nii väsinud, et arvate pilti olevat ideaalne ning jätate orava rahule.

Vähk (21. juuni–22. juuli)

Märtsikuu jooksul tuleb teil ette palju koolitöid, millest olulisim on üks matemaatika kontrolltöö. Päev enne tööd veedate tunde ja tunde õppides pähe matemaatika valemeid. Kui aga kontrolltöö aeg kätte jõuab ning te olete kõik ülesanded läbi vaadanud, saate aru, et ei oska ühes ülesandes küsitud pöranda pindala arvutada. Samuti järgmise päeva füüsika kontrolltöö ülesandes tõuseb teie lennuk õhku tagurpidi. Langete sügavasse masendusse oma puuduvate teadmiste pärast,

HOROSKOOP

aga pole vaja muretseda, sest järgmisel kuul lähevad teie kontrolltööd paremini: saate põranda pindala kätte ning lennuk tõuseb õhku ainult natuke liiga aeglase kiirusega.

Lõvi (23. juuli–22. august)

Märtsikuus märkate tihti, et teie saapapaelad ei allu teie kontrollile. Kogu aeg tulevad paelad iseenesest lahti, või vastupidi, neid on liiga raske lahti saada. Lisaks sellele tuleb ette ka palju kordi, kus te unustate ära, kuidas paelu kinni siduda. See ajab teid pikapeale nii närvi, et lähete ja ostate endale sandaalid, millel ei pea paelu siduma. Selle tagajärjeks on aga külmetus, sest õues ei ole veel päris sandaalide ilm.

Neitsi (23. august–22. september)

Sel kuul satute pealt kuulma kahe inimese vahelist jutuajamist. Te ei kuule mitte tervet juttu, vaid ainult osakesi sellest, mis teid väga segadusse ajava. Hakkate selle üle palju mõtlema ja tõenäoliselt saate asjadest valesti aru. Teie pähe tekivad väga imelikud pildid sellest, millest teie arvates jutt käis. Te ei mõtlegi enam muust ning ainus viis, kuidas rahu saate, on otse küsimine. Lähete ja uurite nende kahe inimese käest järele, kuidas asjad tegelikult on, ja tuleb välja, et saitegi asjast väga valesti aru.

Kaalud (23. september–22. oktoober)

Märtsis avastate, et teie lemmikloomale meeldib väga telekat vaadata. Iga kord, kui teleka käima panete, ilmub ta kohale ning istub koos teiega seda vaatama. Isegi hommikul kooli minnes näete, et ta istub ja vahib musta telekaekraani. Jätate kodust väljudes talle teleka käima, et tal igav ei oleks (märkate kuu lõpus ka suurenenud elektriarvet). Hiljem aga tuleb välja, et ta ei vaata mitte telekat, vaid selle nurgas olevat surnud putukat. Koristate selle ära ning loomal kaob huvi teleka vastu.

Skorpion (23. oktoober–22. november)

Märtsikuus kujuneb teil välja uus hirm. See juhtub nii, et ühel ilusal päeval, kui soovite nautida head toitu, tuleb välja, et seal sees on üks suur tükk tulist paprikat. Seda hammustades saate šoki ning sülitate toidu välja. Sellest ajast alates peate mitu korda üle kontrollima, mis täpselt on toidu sees, mida süüa hakkate. Teie süda hakkab iga kord peksma, kui peate toidust esimese ampsu võtma. Aja kulgedes see hirm teil väheneb, aga päriselt ei lähe see mitte kunagi ära.

Ambur (23. november–22. detsember)

Märtsikuus juhtute tihti kandma eri paaridest pärit sokke. Alguses te seda isegi ei märka,

HOROSKOOP

aga pidevalt tulevad kommentaarid teie eri värvi sokkide kohta hakkavad muret tekitama. Uurite siis kodus olukorda ja avastate, et teil ei olegi enam samast paarist pärit sokke, kõik sokid on üksikud. Mis teie ülejäänud sokkidest küll sai? Seda ei tea keegi. Peate leppima veel paar päeva eri värvi sokkidega, kuniks teil on aega minna uusi ostma.

Kaljukits (22. detsember–19. jaanuar)

Üritate märtsikuus olla natuke loomingulisem kui tavaliselt. Otsite internetist igasuguseid ideid käsitööprojektide jaoks. Mõnda neist aga käsile võttes on tulemuseks peaaegu alati katastroof. Kas lähevad värvipurgid ümber või näeb teie heegeldatud kass välja pigem nagu kuusepuu. Üritate uuesti ja uuesti, aga midagi ei paista välja tulevat. Kuu lõpuks õnnestub teil kududa valmis üks paar kindaid ja heegeldatud kass näeb ka päriselt seekord kassimoodi välja. Sellega kaob aga kahjuks teie loomingulisuse tuhin.

Veevalaja (20. jaanuar–19. veebruar)

Märtsikuus alustate romaani kirjutamist. See sujub teil päris hästi. Ideid on palju ja kirjavigu vähe. Huvitavaks juhtumiks kujuneb aga hetk, kus märkate, et ühel tegelasel oleks nagu oma mõtlemine kujunenud ning see viib romaani

süžee täiesti teise suunda. Terve lugu hakkab keerlema ainult selle tegelase ümber ja romaan ei ole enam üldse see, mis ta algul olema pidi. Annate teistele seda lugeda, et nende arvamust kuulda. Millegipärast ei arva nad sinu tööst hästi, neile nimelt ei meeldi see tegelane, kes raamatu keskmesse sattus. Kuu lõpuks olete romaani täiesti ümber kirjutanud ning teil kaob motivatsioon. Siiski säilib lootus, et tegelete romaaniga ikkagi kunagi hiljem edasi.

Kalad (20. veebruar–20. märts)

Märtsikuu alguses kuulate hommikul üht laulu, peale mida tuleb teil kahtlaselt hea päev. Kuulate seda laulu ka järgmine hommik ning juhtub sama asi. Teile hakkab tunduma, et see laul toob head õnne. Katsetate veel mitu korda ning tundub, et te arvasite õigesti: iga kord, kui toda laulu kuulate, ootab teid ees midagi head. Hakkate laulu nii palju kuulama, et teil saab sellest kõrini. Samuti tundub, et see ei too ka enam head õnne. Kuu lõpus leiate laulu, mis paistab aga toovat ainult halba õnne. Nii kulutate palju aega sellise laulu otsimisele, millel oleks sama efekt nagu esimesel. Leiate veel ühe head õnne toova laulu ning juhtub sama asi, mis eelmine kord.

